

ADMINISTRATIE
KAMP
ZEIST,
ALLE DAGEN
VAN
9 tot 11 u.
BARAK 25.

De Kampbode

OPSTELRAAD
C. DEROUX
K. QUINTENS
A. VERBIST
E. WÈVE.

Moed in Lijden.

Door Kap. Daan F. Kroes.

Sinds drie volle jaren, dat deze wereldoorlog aan den gang is, — sinds den vieren Augustusdag, dat wij de wapenen opnamen, en zonder overgang van ons stilaan-gebijend menschen-leventje in de grootste omwenteling, die ooit bestond, geworpen werden, heeft het volk, dat het onze is, veel doorwoeld en door-leden.

Het was alles zoo plots, en schier onverwacht.

De nijverheid, de handel, de landbouw, de kunst en de wetenschap, — als onder den plakkendemaal van een zware granaat — vielen in het stomme, beweglooze niet. De menschen waren verdoofd, — wisten niet waar zij het aan hadden, wat zij denken moesten, — en als-uit-zich-zelven lewend, gingen zij automatisch de zaken na, die den ganschen smetter in leven en heerschen der naties teweeg brengen zouden.

Wij soldaten hingen onzen ransel om, namen het geweer op en gingen, waar men ons voerde: — naar Luik.

De eerste branden der steden, aan de grenzen, het voortvluchten der havelooze huisgezinnen, die dak in bed bedden kwamen in het midden-land, — die vloed van soldaten, altijd maar aan-marcheerend en een gevoel van kracht gevend, — waren twee feiten die, van de eerste dagen af, een tweestrijd brachten in het gemoed der menschen: vrees en hoop!

Zij maakten ineens de zepke vruchten van den oorlog — en werden nu van de poorten van het Lijden gezet.

Onzigen en onzigen lieden gingen heen, naar den vrede.

Vise, Andenne, Dinant, Luven, Aarschot, Weechelen, Dendermonde, heel het schoone deel van België was verwoest en

verbrand.

Heer gelaten in een lot, dat buiten hun macht lag, dan roepend, vluchtte dus ons

Ken wij soldaten, wat beven wij? — Wij verloorde, dat is alles.

Wij waren gedwunde maanden gedrukt geweest, hadden in Ruzemen en Kampen onze jonge liden tot lichamelijke oefeningen en vermoerissen sterk gemaakt, hadden zoovels hierin in duinen, dalen of op bergen den Kleinen oorlog beproefd, dat het als een schoon, groot gesegen was, nu eens voor goed te mogen oorloggen, — nu eens te mogen strijden voor een doel, voor een reden, voor een feit!

Luidruchtig zingende waren wij in de kleinen gestapt, — misschien wel zingend aan het stille-beven van ons vleesch te bedwelen, of alzoos de natuurlijke ernstigheid van ons gemoed tegenover het plots ernstig-rijzend lotum te verbergen, en, een beetje-zich-boven-het-vrouwelijk-ghlaag volend, waren wij heen gedrokken naar het slagveld.

Daar leefden wij luid- of in de prachtige emoties, in een bewust-zijn van menschelijke kracht; — de hansen-bachand-lin, de nachten buiten-slapen, het bivakkeven, het ransel-geweer, en toevrijdende dorpen door-trekken, dit alles was zoo ongewoon, dat onze romantische beelden aangenaam ontroefd waren, — en heel dien strijd, door zijn draad zelf van zelf-opoffering van een land voor een Idee, een meest-verheven droom op de ware werkelijkheid plaatste.

Goed lang duurde deze geestdrift niet, — en even snel, een onverwacht kwamen ook wij soldaten, voor te naakte liden te staan.

Luik, Namen, Antwerpen waren gevallen. Wij trokken heen, verdrukt. Onze kunstwerken, onze schoone, stille Vlaamsche steden, "Waar de huisjes, huisjes waren, die de zon bekeken" onze stadhuizen, onze torens, brandende toetsen van de

vrijheids-gedachten onzer voorvaderen, — dit alles was vernield, verbrand voor onze machteloze blikken.

Wij zagen ons volk, droef en met buitengewoon-menschelijke gelatenheid, langs de banen tigen, tusschen onze leger-scharen in.

"Hier zag men een moederke met een hondje of een geliefkoosde kat, — daar een pauke met een vogelkooi, — sinds heel gezinnen met pakken, aruzalig-gerode huisgerief, — en in de oogen hadden wij, soldaten, groter leed dan in ons eigen-binnenste ontmoet."

Groot was de ellende, en groot was de glorie.

Na de groote slagen aan den Yzer, — Dezen, die voor een tweede maal Frankrijk en Engeland reddden zouden, — met de winter-maanden, die wij gingen doorstaan, aan die open vlakke van het moerenland, zou het enthousiasme van den glori-waam waarin we leefden, langzaam zinken gaan, en werd meer in meer de hand van de ellende drukkend op ons lichaam en onzen geest.

Zagen wij den oorlog eerst nitelutend aan, als een spoffering, met grootsche helden-baden schier boven-menschelijk, — na meer in de echte gevoelens te zijn nedergevald, luidde de klok "Droefheid" en kwam de hennering aan den wide onze gedachten kwellen, — Kwelling die sterker worden zou bij langeren duur van den krijg.

"Dies is mijn groote leed: dat meerdere dergen Namen, en telkens weder weenen om het nieuwe leed, dat nieuw-vergoten bloed door heel de wereld draagt." mocht ik dichten in mijn bundel "Van Glorie en Lijden."

Het wachten van den ochtend tot den avond, onder't bron dat moordt, in den winter als het sneeuwt, in den zomer als de hitte onuitstaanbaar is, — het wachten bij het zwarte water-breed-oneindig, met den voet in het slijk, en de handen om het wapen, teruyl standvastig, lijk bij lijk, sneuvelen de blijde maten, — dit wachten bij de pinnen van zijn eigen streck, moest naar duikend werken op de gemoederen.

(Wordt vervolgd.)

DAAN F. BOENS.

Noorgoand stuk van Daan F. Boens, hebben we overgenomen uit het weekblad "Vrij België". - Het is het begin eener voordracht door onze jongen dichter gehouden in het Volkshuis te Hulham-Landen, en voor "De Kunst aan het Front" met lezing van zijn gedichten.

Reeds voor den oorlog verschenen van hem een bundeltje gedichten "In witte Gewaden". - "In witte Gewaden" komen avond aan avond broomgestalten tot hem; zij fluisteren hem liederen in van liefde en leed, van weelde en wee."

Hu is de weelde voorbij. Al de lagen van beroering en strijd heeft hij meigeleefd; geheel den langen, bloedigen tocht, - trouw blijvend in beproevingen en lijden, - heeft hij meigemaakt. Met vreemde begroeten wij zijn nieuwe bundel gedichten: "Van Glorie en Lijden" - uitgegeven en ingeleid door Dr. J. H. De Keyser. De jongeling van "In witte Gewaden" is een man geworden.

Geen opwindende Rijgszangen den oorlogsgod ter eere, geen "Kriegs" hoerageroep. Hij zelf, een voorbeeld van moed in ellende, van liefde en vertrouwen, die vele zijner gedichten schreef op de voorste linie, terwijl de dood op zijne vingers riep, zegt ons, hoe moedigt het is zich staande te houden tusschen puinen en lijken, de traagheit van al deze levens, die wij met smart en liefde doorvoelen. Maar, na de gruwelijke dagen, rest er nog kracht genoeg om voort te gaan, en het zware leven te overwinnen. Later zullen onze nakomelingen, om te weten "hoe het toen was", maar dezen bundel gedichten van Daan Boens hoeven ter hand te nemen.

De Dichter weent, met "De Weenende Steden" en bidt in zijne "Kus Gebeden".

De Leet het sterven altijd zoet me wezen: een sterfelijk mensch is zwak sans, onbewust, wanneer de dag schijnt 't nachtelijk grauw te breegen.

Hij draagt zijn zweren voor België, want

- "Het heeft een ziel waar gansch een volk inleest, en het mag dus wreke willen om al het leed, waarander 't volkje leeft."

Maar ook Vlaanderen heeft hij niet vergeten, hij droomt "van Vlaanderen dat men dooden won, met rissend vuur en merhande ijzer-woede" - en hij weent omdat mijn ween machtloos vlieten, en dat mijn fiere Vlaanderen al zijn leed

moet met zijn klokken in de wereld gieten."

Zijn leed en zijn wonden draagt hij voor Vlaanderen, en hij schoolt zijn makers in hunne Vlaamsche plichten.

Met liefde en bewondering lezen we deze poëzie, en met een suk van mistroostig heimwee leggen we het boek op zij.

Hooge deze talentvolle jonge Dichter voor Vlaanderen gepreerd blijven.

R. Q.

"Van Glorie en Lijden" gedrukt in de drukkerij van de Werkschool Kamp van Banderwijk, ter lezing verkrijgbaar in de Bibliotheek der Werkschool alhier.

In Mei.

door Mevr. E. B. du Quone van Pogh.

De gouden sterren ze weten niet van aardschen kammer en zorgen, In 't hemelruim geborgen, Bevoelden ze lijden noch verdriet; En brengt te vroegen morgen, De nachtegaal op zijn klare luit, Het luide stemme zijn liefde uit, Als de dichte loovertuinen In zilveren meulen schuiven - Het starvenheer en de vogelzang Die stemmen te gaar, en wyle lang, Ongehoord van stervelingen Tot de sporen, van schoone dingen.

HAAR VLAARDINGEN.

Op een uur gaans van Waassluis in de richting Rotterdam en tens aan de Krauwe Waas, ligt het stadje Vlaardingen, en daar won ik heen. Op een namiddag stapte ik opgetogen langs de 8 a 10 meter hooge Waassluische dijk de waarts. 't Was een mooie Lentedag, enkele witte schoupswoljes hingen weelderig tusschen hemel en aarde en de waantsbron glinsterde aan de timme. De grijze Klinkerweg, hoe heerlijk tekende hij zich af op die jongdij groene grasvelden van den dijk. Geen boom en hieden hier des zomers den reizigers hunne schaduw aan, allenlijck de eenvoudige spreekwoordspalen sieren den eenzamen weg. Eenweriken stegen handwaarts en verwerpen in het zonlicht onder het zingen van hun harmonieuze lied en een qualms, voorbode van het zonnige jaargetijde, doorkleefde de zachte lindersboom der dampkringslicht.

Enkele meters van den weg, lag het zacht kabbelen water der Waas als een zilvermassa te flikkeren in de stralen der voorjaarszon en een groote stoomer op mens wand in groote letters prijkte "BELGIAN RELIEF". Dreef me langzaam voorbij. Over den stroom stond een hooge graanwindmolen wekkloos, wiens wieken zich als een groot kruis uitstekenden op den bijna wolkkloozen horizon. Langs den anderen kant niets dan weilanden gelijkende aan een zee van esmerald, versierd door de harmonieerende kleuren der ontelbare witte madeliefjes en gele molstabloemen. Talrijke zwartbonte koeien bevolken die uitgestrekte zee van groen, grazen en knaauwen zonder zich te bekommeren om het stoomgeraarte, dat dwars door dat landschap heen stoomde.

Lente, o, hoewel zoete herinneringen brengt ge me te binnen, herinneringen uit mijn jeugd, uit den vreedestijd van weleer, toen de ontwaaking der natuur gepaerd ging met vrolijkheid, en eilaas waarom een lente vol kammer en wee. Orommend van verlogen tijden stapte ik verder, totdat ik onbewust de verscheidene groote petrooltanks was genaderd, die zich bevinden aan de grens der stad. Daar dichtbij staat een zeepfabriek die heel verlaten schijnt, wellicht toe te schrijven aan 't ontbreken van grondstof, aan d' overrijde van de Waas staat een groote fabriek van kunststoffen, waar toch bedrijvigheid schijnt te wezen, want zwarte rookwalmen verlaten de hooge schouwen en vermengen zich in den dampkring. Een zestal torens verheffen zich boven de gebouwen, waarvan er een den Koning schijnt te wezen, want van uit de hoogste steert hij zijn collega's aan. Op zijn spits draagt hij een kruis, waarop een uit koper vervaardigde schipje glimde als goud in de zon. Het stadje Vlaardingen telt ongeveer 20.000 inw. en is verbonden met Delft bij middel van een kanaal. De haven ligt volgepropt met visschessloeken, die wellicht wachten op betere tijden om zee te kiezen; 't is voorwaar 'n treurige zaak, vermits de vischvangst ten huidegen dage onschatbare hulp zou verstrekken in zake voedselvoorziening. Gensende haven schiedt de stad in twee deelen, het eene deel noemt men oude - het andere nieuwe stad. In de oude stad vindt men de openbare gebouwen, men treft er ook het grootste deel der handeldrijvende - en neringdoeners bevolking aan, ook de scheepswerken die in volle werking zijn, maken deel uit van de oude stad.

Wat de nieuwe stad verzege-
scheidene prachtige woningen, om-
geven door prachtige tuinen, waar
in bloemen en sieradegewas reeds
hun lentetooi ten toon spreiden,
het mooie wandelpark of open-
bare wandeltuin der stadsbewoners
berooft zich in dit gedeelte. Hoe
verscheidene straten dezer stad te
zijn doorgetogen, vatte ik den
brugkeer aan. Dinstreeks 6 uur
stapte ik de loods binnen, waar
een aantal aardappelen op de
holle maag van den wandelaar
wachten.

R. Boyssé.

LICHAMELUIKE

OPVOEDING.

(Vervolg.)

U zult me misschien
vragen: Maar waarom mogen wij
nu de Sport niet meer beoefenen
als beroep, als broodwinning; ter-
wijl de vroegere bewoners onze
straten en ons zoo goede ontwik-
keling door genoten hebben; daar
eigenlijk de "Sport" hun beroep was?

Ja, de sport was hun beroep,
maar niet tegenstaande de onwetend-
heid die menschen werd deze op-
matige wijze beoefend. Hetgeen ik
u daar straks vertelde, gebeurde
niet alle dagen. Maar zingende,
die hieldendags de sport beoefenen
als beroep, hebben het tot een
moorderij gebracht. — Nemen we als
voorbeeld een fietsrenner, die
zoo veel presteert in den zoogezeg-
den Sportwereld.

Laten we hem eens volgen
op een wedstrijd. Bij den aanvang
heeft het bloed zijn normalen
omloop, maar door de geweldige
werking der beenspieren en bijgelyk
der beenspieren, vragen deze
meer en meer bloed, het hart
krijgt daardoor een snellere wer-
king. (Daar komt ge u zelf heel
goed van overtuigen, door eenige
meters te loopen en de hand op
het hart te houden, dan gevoelt
gij een snellere klopping en bij-
gevolg is er een snellere werking
van het hart ontstaan). Wanneer
deze overdriven werking van het
hart een te langen duur heeft, is
het niet meer in staat het door
de beenspieren gevraagde bloed (op-
dat deze kunnen volhouden) te be-
veren. Wat gebeurt er dan?
Door gebrek aan het noodige
bloed en de ontstane verhitting der
werkloze spieren, smelt het
reserve vet dat zich tusschen de
spieren bevindt; maar op zijne
beurt geraakt ook deze bron nitge-
put; de spieren die nu geen vol-
doende bloed ontvangen, geen vet

meer bezitten en voortdurend recht
worden, worden nu zelf de prooi
van 's mans uitvoerende werk:
zij verbranden. Gij zult wel begrip-
pen, dat een dergelyk geval erge
gevolgen na zich kan slepen.
Daarom moeten wij, menschen met
een gezond verstand, geen middel,
geen gelegenheid laten voorbygaan
om deze niet ontwikkelde, maar
misvormende liefhebberijen te ver-
mijden. Wij moeten er op aandring-
gen opdat er in de scholen, zoo-
wel in de lagere als in de mid-
delbare en hoogere scholen, zoowel
op den buiten als in de stad, de
leeringen theoretisch zoowel als
praktisch in dezen tak onderwezen
worden, opdat iedereen in staat
weze te begrijpen wat hij doen en
laten moet voor het welzijn van
zijn lichaam.

Ik hoop dat iedereen het
met mij eens zal zijn en gezamen-
lijk alles in het werk zal stellen
om dit doel te bereiken.

J. Jeurissen.

VLAAMSCH TOONEEL

EEN MISDADIGE

Dit stuk is een plei-
dooi voor het onderzoek naar het
vaderschap. Dat het als alle plei-
doeien alle argumenten vraagt
die daarbij dienstig kunnen zijn,
spreekt als van zelfs, en dat het
niet handig men is gezet, kan
niet geloofend worden. De gezwoor-
nen, in dit geval het publiek dat
de vertooning bijwoont, kan niet
anders dan er hartelijk en bruis-
machtig mee instemmen, maar of
het bij bejaarde, professioneel ver-
vormde belachbaren ingang
zou vinden, valt dan ook sterk te
betwijfelen. De Dier, — het was ins
nog een stuk van hem — heeft
zich hierbij eens te meer door zijn
gewoel laten meeslepen en heele-

maal verzuimd het roede, bereide-
merbe gebracht te raadplegen. Op
zich zelf is de thesis, wanneer ze
van alle bijkomende beschouwingen
vrijstaat, als een onderzoek naar
het vaderschap altijd wenschelijk en
geoorloofd moeten zijn, een thesis
van eenvoudige zuivere rechtvoor-
digheid, en als goddang, wij wel
te verblijven; maar bekijkt men
ze in het daglicht der huidige
maatschappelijke toestanden, dan
komt ze wel eens vrij gevaarlijk
voor en in sommige gevallen
heelmaal niet aanneemelijk noch
verdedigbaar.

De beredigers van het on-
derzoek naar het vaderschap schijnen
altijd in den man een verblinder te
zijn, in de vrouw altijd een slacht-
offer dat van een eersten schade-

loosstelling door het huwelijk of
door geldelijke tegemoetkoming mag
eischen. In de praktijk is dat
soms, om niet te zeggen dikwijls,
geheel anders, en in vele gevallen
heeft de vrouw zooveel schuld als
de man. Daarbij zou men nog
redenen van zedelyken aard, de
moraal kunnen aanhalen om
dit onderzoek tegen te gaan of
niet toe te staan. Alles kan goed
worden wanneer de twee, de zoo-
gezegde schultrige en het zooge-
maand sterktoffer elkaar toch
liefhebben of lief krijgen, of zich bij
de gedachte aan een "marriage de
raison" kunnen neerleggen; zoo-
niet uitdaart dat huwelijk tot
een, mijns inziens, hoogst onge-
belijke verhouding. Wat de geld-
lijke tegemoetkoming betreft, die
schijnt mij het ook al niet erg
breed te hebben met de moraal.

De wet heeft ze in zekere, hoogst
geldzame gevallen toegestaan, zeker,
maar zij eischt eerst en vooral
een zeer sterk vermoeden van ze-
kerheid omtrent het vaderschap
en wil alle "charitatie" vermijden.
Dat alles heeft de Dier niet in-
gezien; hij zag een wantoestand in
de maatschappij, — die zeker be-
staat — en wil die uitroeien; de
middelen daartoe vindt hij niet
aan, en schijnt geen idee te
hebben van hetgeen daaruit, als
niemse wantoestand zou kunnen
ontstaan.

Het stuk vond bij het
Ramppubliek, dat voor zulke stuk-
ken heel dankbaar gestemd is, een
heel goed onthaal. De zes voor-
stellingen eindigden steeds met
luid geyuch en donderend hand-
geklop, waarvan een groot deel,
wellicht het grootste de vertolkers
ten deel viel.

A. Vercecke als Bello was
eenvoudig schitterend en van alle
spelers mag men zeggen dat ze
ieder hun deel in het succes vol-
komen hadden verbrond.

H. Biellaerts, L. de Koul,
H. Kock, A. Van Baalen, R. Serve-
rus, H. Pasteels, C. Janssen,
D. Guwier, J. Hoysmans, A. Verbist,
A. D'esperlagh en anderen nog,
verdienen een hartelijk geluk
gewenscht.

A.V.X.

SPOED.

Maximumprijzen voor sigaretten-
papier per stuk 8 cent
Per doos van 60 boekjes fl. 2.50
dese zullen verkuygbaar gesteld wor-
den Zondag 5 Mei van 9 tot 1 uur
en Maandag 6 en Dinsdag 7 Mei
van 9 u. tot 6 uur's avonds bij

U. ENGELSMAN
H.V. VIANDENSTRAAT 24
AMERSFOORT.

**PHENIX
BROUWERIJ
AMERSFOORT**

J. GROOTENDORST

HOF N° 38

RUIME SORTERING VAN ALLE SOORTEN
SCHOENEN EN LAARZEN
DEGELIJKE KWALITEIT

FOTOGRAFIE.

L. B. J. SERRE

*Tershillende kunstsoeken
België en Nederland. Belgisch personeel
NAPPI en UTRECHTSCHEN WEG 42.
MATHIS PRINZENVERZORGER.*

**OUDSTE ADRES
G. HULST**

HOF 42.

*Boter, Kaas
en eisenhandel
Aanbevolen door de
Belgen.*

ZAAL DE ARENB.

*De Herenscheweg, Amersfoot
DANSLESSEN.*

*Woensdagavond v. 7 tot 8 u.
voor ongeefenden, voor ge-
eefenden van 8 tot 10 u.
Zondagmiddag v. 1 1/2 - 2 1/2 u.
voor ongeefenden, voor ge-
eefenden van 2 1/2 tot 4 1/2 u.
De Dansleraar Steeman.*

**MAGAZIN
DE ZON
GEBR. NAMERS
LANGESTRAAT**

TEL INT. 158

*Wames- en Kindercon-
fectie, Manufacturen,
Papieren-Behangery, Stoffenry*

METAALWARENDEL

"VULKAAN,"

LANGESTRAAT 90.

*HUISHOUDELIJKE ARTIEKELEN
GEREEDSCHAPPEN EN MATERIALEN
RUIME SORTERING
AANBEVELEND P. NIEROP*

CAFÉ

TUSCHEN

ALBERTSDORP

Sels
EN

Josephine

KRAAIENHORST

*EERSTE KWALITEIT
MAASTRICHT EN PILSENER.*

Wed. I. A. de Vries.

Lieve Vrouwestraat 50.
Amersfoort.

*Goedkoopste adres
voor yewaren en
gereedschappen.
Voor Belgen speciaal tarief.*

**WEST FLANDRIA.
VAARTKAAL. ROESLAERE.**

*De grote pannen, steenen, bui-
zen, beerpotten, waterbakken,
Kraanbuis, waterdicht, ge-
wafeld en gestampt betort.
Tochtwerkende middelen
voor nieuwe gebouwen.
Ontvochtung van oude
gebouwen.*

*Depot, Ghourout, Diamude
BESTUURDER. RAYM. STEYAERT.*

**ROOKT
DRAGON
TABAK**

FABRIKANT J. GRUND, GROWINGEN.

HE HENKAMP.

LANGESTR. HOEK LANGEGRAENT

Costumes voor Leeren

Ouyassen enz.

*Groote keus van Weefstoffen
1ste hoedanigheid*

Gematigde prijzen

**OPENING DER
NIEUWE MAGAZINEN
DE FAAM**

LANGESTRAAT 5

*Verhaapt uitsluitend solide
goederen tegen zeer lage prijzen*

**BELGISCHE
BANKETBAKKERIJ
C. STOOVE**

UTRECHTSCHEN STRAAT
RIJST EN VRUCHTEN
TAARTEN.

ST. NIKLAAS

VAN HASSELT.

ODEON

KROMMESTRAAT 38

DANSLESSEN

*Alle dagen van 7 1/2 tot 11 u.
Wegdag uitgezonderd
Zondags van 3 1/2 tot 5 1/2 en 7 tot 11
Danslessen's Maandags
om 7 1/2 ure.*

A. SERNÉ & ZOON

Tel 5954 COSTUMIERS, OPGERICHT 1866.

Groenenburgwal, 56 AMSTERDAM.

Leveranciers van de SCHOUWBURGEN van ZEIST, HARDERWIJK.

Leveren Costumes in huur voor optochten,
tooneel, gecostumeerde bals, enz.

Nationale Kleederdrachten.

HOLLAND-AMERIKA

LEVENS-INVALIDITEITS-RENTEVERZEKERING

HOOFDKANTOOR: 11 HOF. 's GRAVENHAGE.

BIJKANT. UTRECHT. AMSTERDAM. ROTTERDAM

KAPITAAL. FL. 5.000.000.

*Waarvoor een verzekering aan te gaan vraagt voorwaarden aan
onsre vertegenwoordigers*
J. J. Ingepost, Utrecht en omringende
J. J. Oosterma, Amersfoort. J. J. J.
Vertegenw. v. het Int. Kantoor
Frans Goud. Daak 13. Kantoor J.